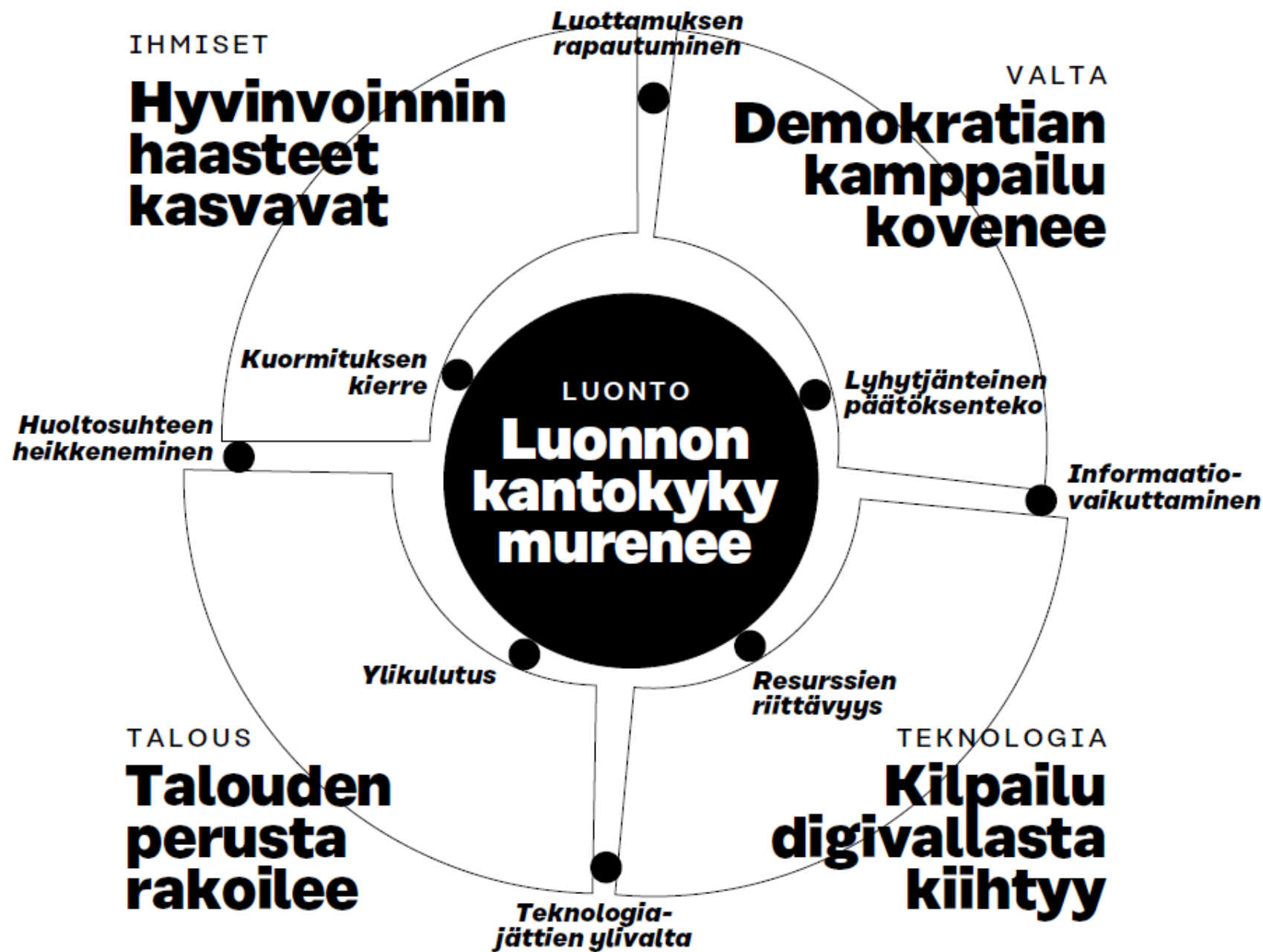

MEGA TRENDIT 2023

& kirkko

Mitkä megatrendit tuntuvat erityisen
tutuilta? Mitkä vieraammilta?
Mikä näkyy ja tuntuu jo omassa arjessa,
työssä tai kirkossa?

Miten megatrendit näkyvät nyt nuorimpien
sukupolvien elämässä (millenniaalit ja z-
sukupolviset)? Entä tulevaisuudessa? Mikä
voisi olla kirkon rooli heidän elämässään
megatrendien valossa?

Tämä kysymys herätti ajatuksia:

- Avoimesti kutsua seurakuntalaisia mutta myös muita yhdessä meidän kanssa keskustelemaan siitä, **mitä meiltä toivotaan ja odotetaan lähimmäisenrakkauden näkökulmasta**. Onko meillä rohkeutta siihen?
- **Millaista visiota me kirkossa maalataan?** Ekoteologinen visio. Täytyy tarjota myös katsomuksellinen viitekehys, josta käsin toimintaa motivoidaan. **Voisimme tuottaa enemmän innovatiivista uutta keskustelua ja visiointia ja katsomusta.**
- Dialogia jäsenten ja muiden ihmisten kanssa siitä, mihin meitä oikeasti tarvitaan.
- Yhteiskunnallinen vastuu pitäisi olla meillä selviö, mutta sen rinnalla **pitäisi tunnistaa myös palveluodotukset siitä, mitä me ollaan ja edustetaan**. Miten puhumme näistä asioista hengellisyyden kautta, mutta ollaan silti vakavasti otettavia hengellisiä toimijoita? **Näyttäydymmekö tarpeeksi hengellisenä toimijana?** Tästä ei ole ehkä käyty tarpeeksi sisäistä keskustelua.
- Yhteiskunnallisen mielikuvituksen puute - olisiko myös kirkollisen mielikuvituksen puute?
- Toivo oli vahvasti läsnä!

Luonnon kantokyky murenee.

Mikä auttaisi siinä, että pystyisimme niin
kirkossa kuin yksittäisinä ihmisinä
muuttamaan toimintaamme
kestävämmäksi?

Tämä kysymys herätti ajatuksia:

- Luontosuhde on yksi niistä asioista, joissa kirkon ääni olettaa, että kaikilla on mahdollisuus kokea luonto lähialueellaan. Agraari keskiluokkainen kieli korostuu. Erityisesti urbaanissa ympäristössä on paljon maahanmuuttajia ja vahvasti kaupunkilaisia, joiden luontosuhde on hyvin erilainen.
- Ekologinen huoli nousee strategisessa puheessa ja tapahtuu liittymistä alueen strategiseen työstöön. Onko näillä kuitenkaan konkreettista vaikutusta?
- **Kirkko voisi tarjota nykyistä enemmän teologista sisältöä liittyen esim. luonnonsuojeluun.** Tärkeää olisi myös keskustella organisaation sisäisesti enemmän. Tämä kaikkien konkreettisten ympäristötekojen lisäksi.
- Meiltä puuttuu tällä hetkellä eettistä ja luontosuhdepohdintaa ylätasolla. Konkreettista työtä tehdään.
- **Ekologisuus ei ole vain organisaation vaan koko yhteisön haaste.**
- Toivoisin, että meidän **kirkko olisi nyt aktiivinen suhteessa saamelaisiin** ja ottaisi vakavasti saamelaisten viestin suhteessa luontosuhteeseen ja ekologiaan.

- Muutosten esteiden miettiminen, mikä estää käytännössä tekoja.
- Ilmastoahdistusta lähestytään usein luopumisen ja syyllistämisen kautta, mutta **liikkeelle voisi lähteä konkreettisista pienistä ilmastotoimista, joita itse kukin voi omassa elämässään toteuttaa. Annetaan toivoa**, joka helpottaa ilmastoahdistusta ja konkreettisia tapoja ja malleja siihen.
- Konkreettiset kuvat vielä puuttuvat mitä välttämättömien muutosten jälkeen. **Puhutaan muutoksista mutta ei siitä miltä maailma näyttää sen jälkeen.**
- Kirkon päättäjät ja luottamushenkilöt tärkeitä tässä, jotta muutospainetta syntyisi ja ekologisesti kestäviä ratkaisuja syntyisi.
- Kerrotaan enemmän siitä, mitä jo teemme luonnon hyväksi ja miten pidämme ääntä enemmän kestävyys- ja ekologisuuden puolesta. **Puhutaan muutoksen ja kestävyys- ja ekologisuuden puolesta!**
- **Kiertotalous: seurakunnat voisivat olla tässä aktiivisemmin mukana**, yhteys naapurustoihin vahvistuisi?
- **Huoli luonnosta yhdistää erilaisia ihmisiä.** Myös he, jotka suhtautuvat hieman negatiivisesti kirkkoon niin heidän kanssaan on helppo tehdä yhteistyötä luontoteemalla.
- **Täytyy tehdä myös konkreettisia toimenpiteitä** ja olla vahvoja toimijoita tässä myös omassa toiminnassa.

Hyvinvoinnin haasteet kasvavat.

Millaisia haasteita tunnistatte, joihin tulisi ensimmäisenä tarttua? Mihin kirkon tulisi kiinnittää erityistä huomiota näiden haasteiden ratkaisemiseksi?

Tämä kysymys herätti ajatuksia:

- Ihmiset eivät välttämättä osaa puhua uskosta tai hengellisyydestä kirkon sanoittamalla tavalla, mutta sanoma on sama etsinnän taustalla.
- **Hengellisyys nähdään ymmärtääkseni nykyisessä uushengellisyydessä osana kokonaishyvinvointia, ei instituutionaalista uskontoa.** Tapamme puhua siitä pitää osin opetella uudelleen.
- Hengellinen hyvinvointi on osa ihmisen kokonaisvaltaista hyvinvointia ja toisinpäin.
- Kirkolla on erityisosaamista liittyen mm. kuolemaan ja elämän rajallisuuteen. Nämä ovat monen elämässä keskeisiä teemoja ja kysymyksiä.
- **Kirkko voisi tukea nykyistä enemmän oman minäkuvan ja identiteetin vahvistamista.**
- Voisiko kirkko tarttua paremmin ihmisten pelkoihin? **Olisiko kirkon rooli käsitellä ja purkaa pelkoja ja toisaalta luoda toivoa.** Hyvä-puheen tuottamista!
- **Kirkko pystyy tarjoamaan hyvinvointia,** jota ei voi tuottaa esim. talouskasvulla tai digitaalisella kehityksellä.
- **Kuinka vahvistetaan osallisuutta, ehkäistään osattomuutta?**

Demokratian kamppailu kovenee.

Millaisin keinoin kirkko voi vahvistaa ihmisten osallisuutta ? Entä mikä rakentaa luottamusta erilaisten uskonnollisten vakaumusten sekä perinteiden sisällä ja välillä?

Tämä kysymys herätti ajatuksia:

- **Uskalletaanko avata vaikuttamismahdollisuutta laajasti seurakuntalaisille.** Entä jos liberaalimpaan toiveeseen tulisikin konservatiivisempia linjauksia tämän kautta? Esim. konservatiivisemmat taustaryhmät voisivat vaikuttaa tällä tavalla?
- **Meillä voisi olla digitaalisia alustoja, joilla osallistettaisiin seurakuntalaisia,** osallistavaa budjetointia yms.
- Päätöksenteon kehittäminen kirkossa, osallisuutta omaan arkeen ulottuvassa päätöksenteossa. Esim. asukasdemokratia. **Päätöksenteon monipuolistuminen.**
- **Kirkon työntekijät fasilitaattoreina ja mahdollistajina.** Työroolien muuttaminen.
- **Kirkkojen tilat vapaammin erilaisten ryhmien käyttöön.** Kirkon ovet auki, avaimia seurakuntalaisille / sometilin käyttöoikeuksia vapaaehtoisille.
- **Tukea erilaisille yhteiskunnallisille toimijoille.**
- **Eri ihmisten ääniä kuuluville, kirkko voisi olla tässä alustana** äänille joita ei muuten kuulla esim. digitaalisilla alustoilla, podcastit jne.

- **Kirkolla on vahva rooli yhteiskunnallisen luottamuksen vahvistajana.** Kirkolla on toki myös yhteiskuntakriitikon rooli, mutta tässä ajassa meitä tarvitaan nimenomaan vahvistamaan ja mahdollistamaan yhteiskunnallista luottamusta. Sitä vahvistaa mm. oikeudenmukaisuuden teemat.
- Seurakunta ja kirkko isoja auktoriteetteja - **voitaisiinko auktoriteettiasemaa pienentää, jotta osallisuus olisi helpompaa.** Pitkistä perinteistä ja vanhasta vallasta pitää pystyä päästämään irti, jotta uusille ihmisille ja ajatuksille on tilaa.
- **Kirkon tehtävä on vahvistaa demokratiaa ja antaa ääntä niille, joiden ääni jää muuten kuulumattomiin.** Diakonia on tehnyt tässä hyvää työtä. Kirkon johdon olisi tärkeä pitää ääntä.
- Kirkon kannanotoissa korostuu "puuttuminen" ihmisten yksityiselämään. Kuuluvatko nämä asiat kirkon tehtäviin?
- **Kirkon yleisprofiili on erittäin epäselvä ja moninainen,** mikä antaa tilaa sille, että populistiset virtaukset pääsevät leimaamaan kirkon kuvaa julkisuudessa.
- Voisiko kirkko olla yhteiskunnassa mallina siihen, miten hyvin eri tavalla ajattelevat ihmiset voivat toimia yhdessä ja toisiaan arvostaen, kun on kuitenkin jotain tärkeää, mikä yhdistää?
- Pohdimme, **miten voimme ilmaista itseämme niin, että puhetyyli on osallistuva, ei opettava?** Miten voisimme olla tasavertainen keskustelukumppani eikä ylhäältä päin tuleva ja ihmistä määrittävä.

Kilpailu digivallasta kiihtyy.

Mitä mahdollisuuksia teknologioiden kehitys tarjoaa kirkolle? Entä millaisia uhkia meidän tulisi ratkoa?

Tämä kysymys herätti ajatuksia:

- **Seurakuntalaisille voisi tarjota sen jäsenportaalin**, jota joskus on jossain mietittykin eli pääsisi katsomaan omien tietojen lisäksi oman seurakunnan asioita ja siellä voisi kysyäkin mielipiteitä erilaisista asioista esim. seurakuntavaalit voisi toimia tällaisen alla digitaalisesti.
- Ei puhuta vain digitaitojen puutteesta, vaan puhutaan sen puolesta, että ohjelmoijat ovat vastuullisia tuottamaan saavutettavia palveluja, joita kuka tahansa osaa käyttää. **Rummutetaan vastuullisen digivallan- ja datan käytön puolesta.**
- **Eteenpäin katsominen asenteena: digitaalisuus on mahdollisuus** ja meidän pitäisi kirkossa tarttua siihen eikä roikkua vanhassa tavassa viestiä.
- Digitaalisuuden nopea kehitys mahdollisuus ja uhka - pysymmekö perässä kehityksessä ja kaikissa uusissa digitaalisista sovelluksista ja alustoista?
- **Anonyymiuden mahdollisuudet käyttöön vertaistukiryhmiin jne.**
- Digitaalisuus antaa nuorille uusia mahdollisuuksia. Tässä myös väylä seurakuntien ja nuorten välillä. Kuinka voisimme rohkeammin toimintamme verkkoon, sillä siellä nuoret ovat?

- **Nuoret ja tulevat sukupolvet diginatiiveja: vuorovaikutteisuus mahdollisuutena ja tavoitteena.**
- Kommunikaatiovalta ja osallisuuden tasa-arvoisuus. **Onko kaikilla samat mahdollisuudet digitaalisuuteen?**
- Ollaan mukana pohtimassa myös tekoälyn mahdollisuuksia ja tekoälyn teologiaa - ei kuitenkaan aina kriittisellä kulmalla, vaan visioimassa mahdollisuuksia.
- **Saavutettavuus lisääntyy digitaalisuuden myötä, mutta jättää osan ihmisistä myös sivuun.** Lisäksi eri digitaalisten kanavien tulva rampauttaa - tavoitettavuus on hankalaa.
- Kirkko voisi olla MyDatan (= ihminen omistaa oman tietonsa) puolestapuhuja. Tässä voisimme olla eturintamassa kehittämässä oikeudenmukaisempaa tulevaisuutta.
- Digipalvelut tuovat monenlaista hyvää: helppo asioida kirkon kanssa. Toisaalta taas jäsenistä osa jää kuitenkin digitaalisuuden takia sivuun ja putoaa kelkasta.
- **Kirkolla on paljon dataa ihmisistä ja tähän liittyy suuri vastuu.** Kirkolla on myös paljon potentiaalia liittyen teknologian kehitykseen ja sen mahdollistamiin uusiin mahdollisuuksiin.

Talouden perusta rakoilee.

Millaisille lähtökohdille taloutta tulisi rakentaa tulevaisuudessa Suomessa ja miten kirkko voisi olla siinä mukana?

Tämä kysymys herätti ajatuksia:

- Voisiko kirkko muistuttaa että talous ja raha ovat vain osa elämää. Varallisuuden tai varattomuuden ei tarvitse määrittää ihmisen koko identiteettiä, vaan on paljon muuta tärkeää

SUOMEN⁺
EV. LUT.
KIRKKO

**HYVÄÄ
HUOMISTA,
SUOMI!**

